

הכנס השנתי של היזמה למחקר יישומי בחינוך

3.1.2019 | כ"ו טבת תשע"ט

ניהול מיטבי של הפיתוח המקצועי וההדרכה במערכת החינוך

מושב שלישי – מתמקדים במורה: על קריירה, אופק מקצועי וטיפוח רווחת המורה

דגשים מהרצאתה של גב' דליה פרוץ, מנהלת אגף עובדי הוראה בתפקידי הדרכה (לצפייה בהרצאה [ובמצגת](#))

- ההדרכה מספקת הזדמנות להתאים את סוג המענה שמתאים למורים – 'לכאן ולעכשיו' שלהם.
- אתגרים ודילמות בגיבוש תפיסת הדרכה, שרק לחלקם ניתן מענה:
 - האם ניתן להגיע לתפיסת הדרכה משותפת בארגון מבוזר ומורכב כמשרד החינוך, ואם כן – כיצד?
 - האם להדרכה יש מאפיינים של פרופסיה? האם רוצים להפכה לכזאת?
 - לאילו סוגי מומחיות נדרשים המדריכים?
 - קיים מתח מובנה בין אוריינטציה של הטמעה לאוריינטציה של התפתחות וצמיחה. האם המדריכים הם שלוחי המפמ"ר/המטה או שותפים למורה?
 - כיצד נעשית שיחת ההדרכה במפגש עם המודרכים? האם יש מספיק כבוד למומחיות של המורה?
 - מהו השינוי המבוקש: שינוי בהישגי התלמידים, בהתנהגות המורה או בבית הספר כארגון?
- עיקרי תפיסת ההדרכה:
 - תפקיד המדריך משקף תפיסה של 'גם וגם' – המדריכים מתפקדים כשגרירי מדיניות המטה והמחוזות בבתי הספר, אך גם סוכנים של התפתחות וצמיחה.
 - תפקיד ההדרכה הוא טיוב התהליכים בכיתה ובבית הספר, דרך המורה ופיתוחו כאיש מקצוע.
 - על ההדרכה לתת תשומת לב לרווחת המורה ולתהליכים שקורים במפגש בין המדריך והמודרך. ההדרכה רואה את המדריך והמורה כפוליותם ובשלמותם, כפי שרוצים לראות את הילד השלם.
 - ההדרכה נעשית בדרך של שותפות ולא כפיקוח.
 - יש לחזק את ההדרכה כפרופסיה – נעשו מהלכים שונים לקידום מעמד המדריך מבחינת שכר ומבחינת אופק הקריירה של מורים ושל מדריכים במעבר בין תפקידי הדרכה שונים.
- השאלות שבהן עוסק האגף: מה צריך לדעת המדריך, לאילו עולמות ידע הוא נדרש, ואיך צריך להקנות אותם. לצד זה, יש לשאול למה אנו פועלים בצורה הזו, מהי המוטיבציות למהלך, מיהו המורה ומהן התפיסות שאיתן הוא מגיע? המורים מלמדים את 'מי שהם' – אם ננתק את היעצמי מהתהליך נקבל סיטואציה מנוכרת.
- בתהליך משותף עם ראמ"ה ועם המדען הראשי נוסחה "מפת הממדים" להדרכה מיטבית: 1. ידע עמוק בדיסציפלינה. 2. ידע בהדרכה ובפדגוגיה. 3. מומחיות ליחסים. 4. הימצאות בתהליך של למידה והתמקצעות לאורך הקריירה.

הכנס השנתי של היזמה למחקר יישומי בחינוך
3.1.2019 | כ"ו טבת תשע"ט

ניהול מיטבי של הפיתוח המקצועי וההדרכה במערכת החינוך

- תהליכי הדרכה שמעצימים מסוגלות כוללים שלושה רבדים: רובד הידע התאורטי (אך קשור למעשה); רובד המפגש הבין אישי; ורובד המפגש התוך אישי – האם המדריך והמורה מודעים לתבניות המודעות והלא מודעות במעשיהם.